

A 2009-es CÉGAUTÓADÓVAL KAPCSOLATBAN FELMERÜLT KÉRDÉSEK-VÁLASZOK

Az elmúlt években a vállalkozások a személygépkocsit terhelő cégautóadó alól – többek között – akkor mentesültek, ha igazolták, hogy nincs magáncélú használat. Ilyen jellegű használat esetén a magáncélú használat értékének megtérítésével lehetett a cégautóadó alól mentesülni. Mindkét esetben szükség volt az útnyilvántartás vezetésére.

Az utóbbi hetek nem hivatalos adóhatósági tájékoztatásai szerint a cégautók esetében nem kötelező az útnyilvántartás, mivel a magáncélú használatról függetlenül meg kell fizetni a cégek tulajdonában álló személygépkocsik után a cégautóadót.

Jogszerű-e szakértői szemmel az adóhatósági tájékoztatás? Valóban nem szükséges 2009. február 1-jétől az útnyilvántartás vezetése?

Való igaz, hogy a nem hivatalos adóhatósági és pénzügyminisztériumi tájékoztatások szerint a cégek tulajdonában vagy használatában álló személygépkocsik esetében nem kötelező az útnyilvántartás vezetése. Ezek a tájékoztatások a társasági adóról szóló törvénynek arra a rendelkezésére hivatkoznak, mely szerint a cégautóval kapcsolatosan felmerült költségek vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek minősülnek. Sajnos ezek a tájékoztatások figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy a cégautó, mint fogalom nem található meg a társasági adóról szóló törvény értelmező rendelkezései között. Eddig, azaz 2009. január 31-ig a személyi jövedelemadóról szóló törvény 70. §-a határozta meg a cégautó fogalmát. Ez a rendelkezés 2009. február 1-jétől kikerül a személyi jövedelemadóról szóló törvényből, így a társasági adóról szóló törvény említett rendelkezése alkalmazhatatlanná válik. Így a társasági adózásban az egyéb szabályok alapján kell eljárni, vagyis minden olyan költséggel meg kell növelni a társasági adó alapját, amely nem áll összefüggésben a vállalkozási tevékenységgel. Ennek következtében, ha az adózó útnyilvántartással igazolja, hogy a tulajdonában vagy használatában álló személygépkocsit kizárólag üzleti célra használja, akkor a személygépkocsival kapcsolatban elszámolt valamennyi költség a vállalkozási tevékenységet szolgáló költségként elismert lesz a társasági adóalap megállapítása során is.

Az elmondottakból most azt a következtetést lehetne levonni, hogy amennyiben az útnyilvántartás magáncélú használatot is igazol, akkor a magáncélú használatra eső arányos költségekkel meg kell növelni a társasági adóalapot. Ez azonban nem így van, mert a személyi jövedelemadóról szóló törvény adómentes természetbeni juttatásnak minősítette a személygépkocsi magáncélú használatát. Az adómentes természetbeni juttatások viszont akkor minősülnek a vállalkozási tevékenység érdekében elismert költségnek, ha a juttatásban a munkavállaló, a vezető tisztségviselő, a személyesen közreműködő tag, illetve az adózóval korábban munkaviszonyban álló nyugdíjas, illetve ezen személyek közeli hozzátartozója részesül. Vagyis, amennyiben az adózó a tulajdonában vagy használatában álló személygépkocsiról útnyilvántartást vezet, akkor annak alapján meg tudja állapítani az üzleti és a magáncélú használat arányát, melynek megfelelően megoszthatja az elszámolt költségeket. Az üzleti célú használat arányának megfelelő költségeket az anyagjellegű ráfordítások között kell kimutatni, és vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek kell tekinteni. A magáncélú használat arányának megfelelő költségeket a személyi jellegű ráfordítások között kell kimutatni, és kizárólag abban az esetben kell ezekkel a költségekkel a

társasági adó alapját megnövelni, ha nem az előbb felsorolt személyek jogosultak a személygépkocsit magáncélra használni. Ha pl. az adózó lehetővé teszi a vele megbízási jogviszonyban álló magánszemély részére a tulajdonában álló személygépkocsi magáncélú használatát, akkor a magáncélú használat költségét a társasági adóalap megállapításakor növelő tételként kell figyelembe venni. Ez természetesen nem változtat azon, hogy a magáncélú használat értéke a megbízott esetén is adómentes természetbeni juttatásnak minősül.

Az elmondottak szerint a cégek tulajdonában és használatában álló személygépkocsik esetén a költségelszámolás jogosságához útnyilvántartás szükséges, akár felmerül magáncélú használat, akár nem. Így van?

A 2009. február 1-jétől hatályos szabályozást figyelembe véve igen. Ez egyben azt is jelenti, hogy azoknál a személygépkocsiknál is szükséges a jövőben az útnyilvántartás vezetése, amelyeknél a magáncélú használatra tekintettel eddig megfizették a cégautó adót. Azonban hangsúlyoznám, hogy az álláspontom a jogszabályi rendelkezéseken alapul. A hatóságok álláspontja hivatalosan nem ismert. Sőt, megkockáztatom azt is, hogy az adóhatóságnak és a Pénzügyminisztériumnak nincs egységes álláspontja a kérdésben, figyelembe véve azt is, hogy a cégautóadóval kapcsolatos tájékoztatás január 30-án megjelent az APEH honlapján, de a tájékoztató nem tér ki az útnyilvántartás vezetésével kapcsolatos elvárásra.

Február 1-jétől a magánszemélyek tulajdonában álló személygépkocsi után is kell cégautóadót fizetni, ha a vállalkozásban tételesen költséget számolnak el utána. A magánszemély mentesül a kötelezettség alól akkor, ha csak a hivatali üzleti utazás költségtérítését kapja. Mi a feltétele a mentesülésnek, illetve milyen bizonylat szükséges a mentességhez?

A magánszemély tulajdonában vagy használatában álló személygépkocsi abban az esetben mentesül a cégautóadó alól, ha a magánszemély a hivatali, üzleti utazás költségtérítését kiküldetési rendelvénnyel alapján kapja, és a költségtérítéssel szemben nem tételes költségelszámolással számol el költséget. Tehát a kiküldetési rendelvénnyel, mint bizonylat szükséges az adómentességhez.

Mit kell tartalmaznia egy szabályos kiküldetési rendelvénnyel?

A 2008. december 31-ig hatályos rendelkezések szerint a kiküldetési rendelvénnyel tartalmaznia kellett a hivatali, üzleti utazás(ok) célját, időtartamát, útvonalát, a futásteljesítményt, az utazás költségtérítését, az élelmezési költségtérítést, valamint ezen költségtérítés(ek) kiszámításához szükséges adatokat (üzemanyag-fogyasztási norma, üzemanyagár stb.). A 2009. január 1-jétől hatályos rendelkezés a korábbi adattartalmat bővítette, és az előzőekben felsorolt adatok mellett a kiküldetési rendelvénnyel tartalmaznia kell a magánszemély nevét, adóazonosító jelét, a gépjármű gyártmányát, típusát, forgalmi rendszámát. A kiküldetési rendelvénnyel két példányban kell kiállítani. Az eredeti példányt a kifizetőnek, a másolatot a magánszemélynek kell a bizonylatmegőrzésre vonatkozó rendelkezések betartásával megőrizni.

Használható-e kiküldetési rendelvénnyel helyett útnyilvántartás?

Ha valaki kiküldetési rendelvénnyel helyett útnyilvántartást vezet, és abban szerepel minden olyan adat, amelynek a kiküldetési rendelvénnyel is szerepelnie kell, akkor a valódi tartalom szerinti minősítés elve alapján az útnyilvántartás egyben kiküldetési rendelvénnyel is tekinthető.

Szigorú számadású nyomtatványként kell-e kezelni a kiküldetési rendelvénnyel?

A számviteli rendelkezések alapján a különböző jogszabályok előírásai alapján meghatározott gazdasági eseményekhez kapcsolódó bizonylatokat szigorú számadási kötelezettség alá kell vonni, tehát a kiküldetési rendelvénnyel is ilyenként kell kezelni.

Milyen esetekben használható a kiküldetési rendelvénnyel?

Kiküldetési rendelvénnyel kell alkalmazni 2009. január 1-jétől a költségtérítés kifizetéséhez, ha a magánszemély hivatali, üzleti utazáshoz akár a tulajdonában, akár a használatában álló személygépkocsit használja. Hivatali, üzleti utazásnak minősül minden olyan utazás (a munkába járás kivételével), amely a kifizető tevékenységével összefüggő feladat ellátása érdekében szükséges. Lényegében kiküldetési rendelvénnyel kell alkalmazni, ha a magánszemély a tevékenysége ellátásához a kifizető érdekében személygépkocsit használ. Így használni kell akkor is, ha a megbízó érdekében a megbízott, ha a gazdasági társaság érdekében a vezető tisztségviselő vagy a személyesen közreműködő tag, illetve, ha egyéb szervezetek esetében a választott tisztségviselő használ személygépkocsit a tevékenység ellátásához. Természetesen, a korábbi szabályozással azonosan akkor is kiküldetési rendelvénnyel kell használni, ha a munkáltató a munkaszerződésben rögzített munkahelytől eltérő munkahelyen történő munkavégzésre küldi a munkavállalót.

Szándékosan fogalmaztam úgy, hogy a kiküldetési rendelvénnyel nem alkalmazni lehet, hanem alkalmazni kell. Ugyanis kizárólag kiküldetési rendelvénnyel alkalmazásával mentesülhet a cégautóadó alól a magánszemély.

Van-e időbeli vagy területi korlátja a kiküldetésnek?

Az adózással kapcsolatos jogszabályokban sehol nem találunk olyan rendelkezést, amely a kiküldetések, illetve a hivatali, üzleti utazások időtartamát, területét korlátoznák, tehát a kiküldetésnek adózási szempontból sem időbeli, sem területi korlátja nincs, irányulhat akár településen belülre, akár belföldre, akár külföldre.

A teljesség kedvéért azonban meg kell említeni, hogy a kiküldetést nemcsak az adótörvények, hanem a Munka Törvénykönyve is szabályozza. E szabályok valóban előírják, hogy a kiküldetés maximális időtartama évente nem haladhatja meg a 44 munkanapot, illetve átirányítással,

kirendeléssel, valamint a más munkáltatónál történő munkavégzéssel együtt évente a 110 munkanapot. Ettől eltérően kollektív szerződés rendelkezhet. Viszont munkajogi szempontból kizárólag az minősül kiküldetésnek, ha a munkáltató gazdasági érdekből ideiglenesen, a szokásos munkavégzési helyén kívüli munkavégzésre kötelezi a munkavállalót, és nem minősül kiküldetésnek, ha a munkavállaló a munkáját - a munka természetéből eredően - szokásosan telephelyen kívül végzi. Ha például a dolgozó munkakörébe tartozik az üzleti partnerek rendszeres látogatása, a megrendelőknél a helyszíni munkavégzés, akkor ez munkajogi szempontból nem minősül kiküldetésnek, de adózási szempontból kiküldetésnek, egyben hivatali, üzleti utazásnak tekinthető.

Alkalmazható-e az egyéni vállalkozók esetében is a kiküldetési rendelvény?

A kiküldetési rendelvényt kizárólag kifizető állíthatja ki, amennyiben magánszemély részére utazási és ételmezési költségtérítést fizet a hivatali, üzleti utazásra tekintettel. Ha az egyéni vállalkozó kifizetői (pl. munkáltatói, megbízói, stb.) minőségben jár el, akkor ő is alkalmazhat kiküldetési rendelvényt. Ha azonban az önfoglalkoztató egyéni vállalkozó személygépkocsi használatának a költségelszámolásáról van szó, akkor az egyéni vállalkozó nem alkalmazhat kiküldetési rendelvényt, mivel önmagával szemben nem tekinthető kifizetőnek. Az egyéni vállalkozó változatlanul útnyilvántartás alapján, az üzemi, üzleti célú használattal arányosan számolhatja el a személygépkocsi használat költségeit.

A cégautóadó alól mentességet élveznek a különös méltánylást érdemlő okokból, pl. háziorvosi tevékenységhez használt személygépkocsik. Szükséges-e útnyilvántartást vezetni a mentesség érvényesítéséhez?

A különös méltánylást érdemlő tevékenységekhez használt személygépkocsik abban az esetben mentesülnek a cégautóadó alól, ha a személygépkocsit kizárólag a kedvezményezett tevékenységhez használják. A kizárólagosságot az útnyilvántartás vezetésével lehet alátámasztani.